

Espurna n° 128

Gener 2020

Butlletí informatiu

de Prevenció

d'Incendis

Forestals

GENERALITAT
VALENCIANA

Per

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDEX

Claus del mes.....	2
Dades Estadístiques.....	7
Valors Acumulats.....	7
Comparació amb els valors mitjans	8
Evolució mensual: nombre	9
Evolució mensual: superfície afectada.....	11
Anàlisi de les causes	13
Relació completa d'incendis en el període	14
Notícies i Divulgació	14

Foto portada: Jornades de formació sobre el pla de prevenció d'incendis forestals en l'IES Alt Palància de Segorbe. Font: UT-902

Per a qualsevol aclariment o suggeriment contactar amb: unidadtecnica902@gva.es

CLAUS DEL MES¹

El mes de **gener de 2020** ha sigut **extremadament humit i càlid** a la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana, 8.3 °C, és **0.5 °C superior** que la de la climatologia de referència (7.8 °C), i la precipitació acumulada ha sigut 161.5 l/m², que és **quasi quatre vegades** la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (42.6l/m²).

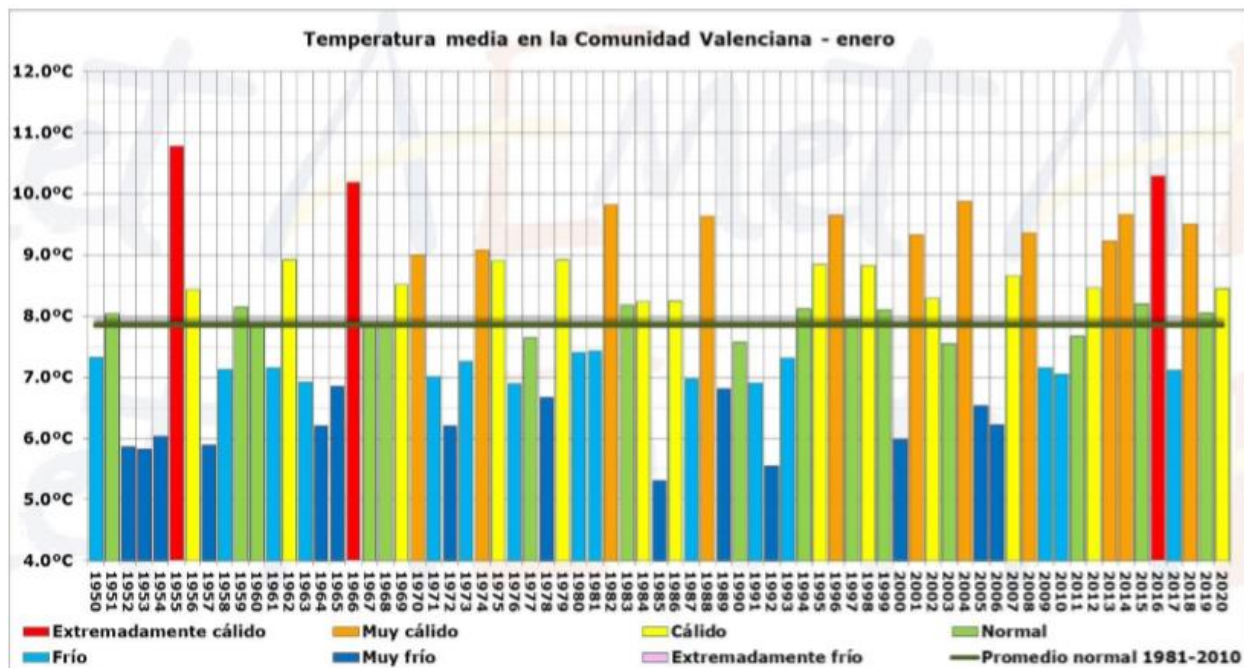

Figura 1. Temperatura mitjana dels mesos de gener a la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie.

Fins al dia 19 les temperatures van estar oscil·lant al voltant dels valors normals. Les primeres setmanes del mes van estar caracteritzades per l'estabilitat associada a la presència d'altres pressions a l'entorn de la Península, i tots els fenòmens meteorològics observats en l'inici de 2020 van estar relacionats amb aqueixa estabilitat, entre ells l'ambient una mica fred a primera hora del matí, amb gelades i boires en fons de vall i altiplans de l'interior, i temperatures suaus al migdia.

Encara que en la mitjana de temperatures mínimes i màximes el dia més fred va ser el 20, les mínimes més baixes es van registrar el dia 13, amb fins a -8.4 °C a Ademuz, -7.4 a Villena, -6.4 a Vilafranca, -6.2 a Jalance i -6.0 a Utiel. A partir del dia 27 es va produir un ascens tèrmic que es va prolongar als primers dies de febrer. Durant els últims dies de gener la temperatura mitjana va estar entre 5 i 6 °C per damunt dels valors normals de final de mes.

¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

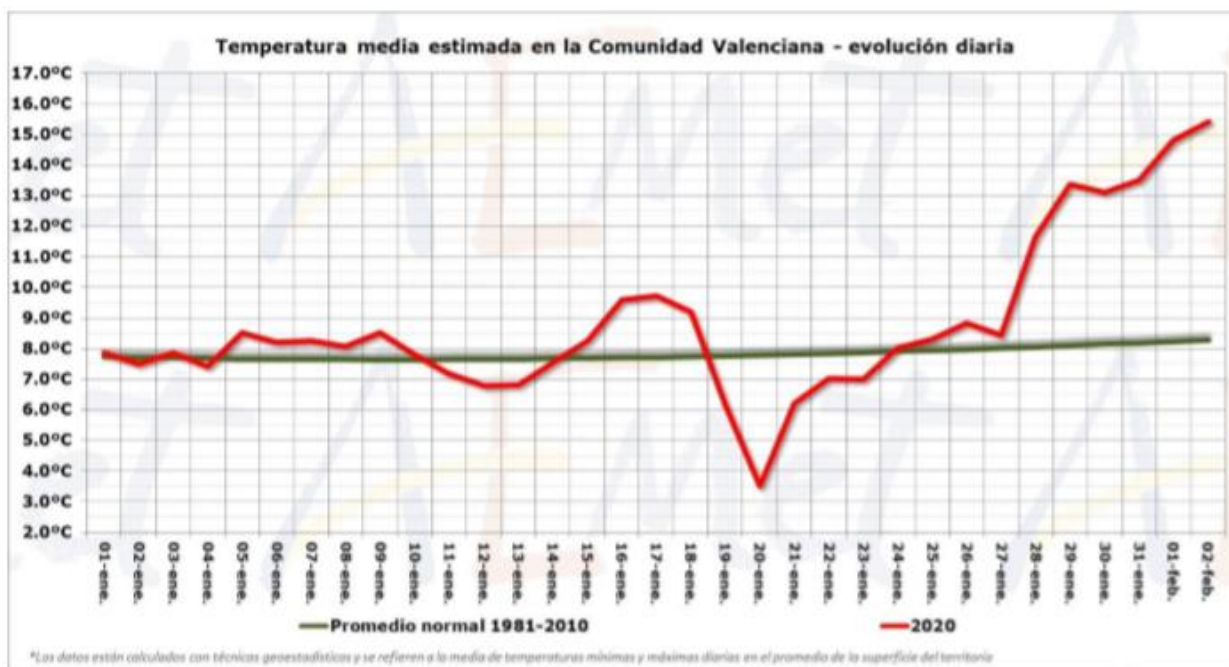

Figura 2. Evolució diària de la temperatura durant el mes de gener a la Comunitat Valenciana.

El mes va ser més anormalment càlid a l'interior de la meitat nord i en la resta la temperatura mitjana de gener va ser molt semblant a la de la climatologia de referència.

La presència d'un potent anticicló amb centre en el sud de Gran Bretanya acoblat amb una borrasca mediterrània que es va generar durant el diumenge dia 19 al sud d'Eivissa, i que pel seu alt impacte va ser nomenada com "Gloria", va generar un important temporal de gregal (nord-est) sobre la Comunitat Valenciana, que va provocar durant els dies 19, 20, 21 i 22 de gener precipitacions generalitzades, que van ser de neu en cotes superiors a uns 500 metres al principi de l'episodi, ratxes de vent molt forts i un històric temporal marítim.

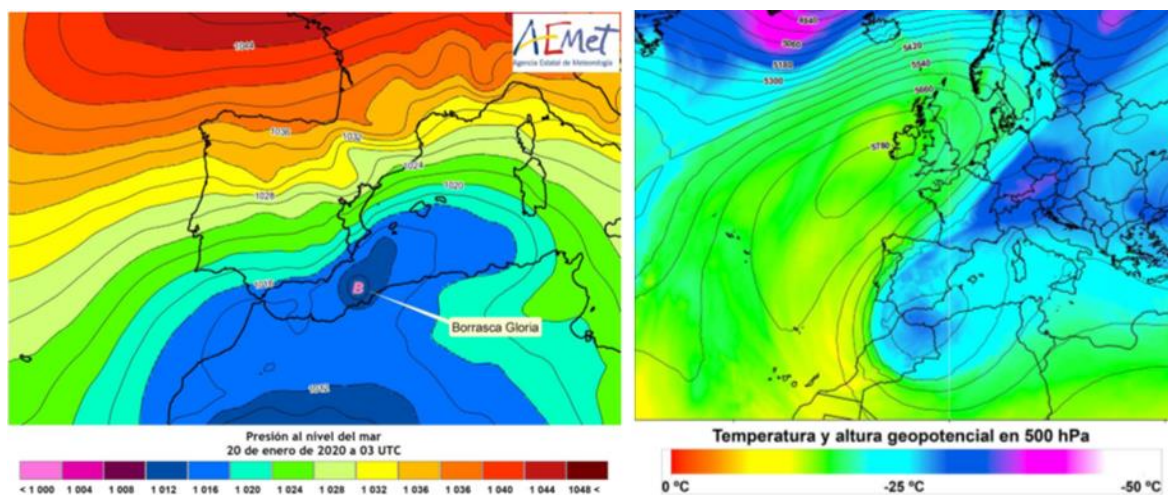

Figura 3 y 4. Presión al nivel del mar (izq). Temperatura y altura geopotencial en 500 hPa (dcha).

Una dada sorprenent que dona idea de la magnitud del temporal: amb una precipitació mitjana de 152.3 l/m² acumulada durant els dies 19 al 22, s'ha tractat de l'episodi que més precipitació ha acumulat durant el segle XXI a la Comunitat Valenciana. Durant aquest episodi, per exemple, s'ha acumulat un 28% més de precipitació que al setembre de 2009 i un 57% més que durant el recent episodi conegut com de la “DANA de setembre”, que va provocar inundacions històriques a la Vega Baixa i a la Vall d'Albaida.

Des de les precipitacions torrencials d'octubre de l'any 2000 (que és segle XX), no hi havia un episodi amb tanta precipitació acumulada a la Comunitat Valenciana.

Lògicament la gran diferència està en la diferent forma en la qual es produeix la precipitació al setembre i al gener; al setembre ho fa de manera torrencial, arribant-se a acumular més de 100 l/m² en menys d'una hora, mentre que al gener el més significatiu és la persistència i l'extensió del fenomen, ja que amb prou faenes i en zones reduïdes del territori s'arriba a la intensitat molt forta (més de 30 l/m² en menys d'una hora), però l'àrea afectada per les precipitacions és notablement més àmplia que al setembre.

La precipitació acumulada ha sigut 161.5 l/m², que és **quasi quatre vegades** la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (42.6 l/m²) i, globalment, qualifiquen al mes com extremadament humit, el més humit des que hi ha registres, acumulant un 25% més de precipitació que els mesos de gener de 1991 i 2017, que fins ara eren els més humits.

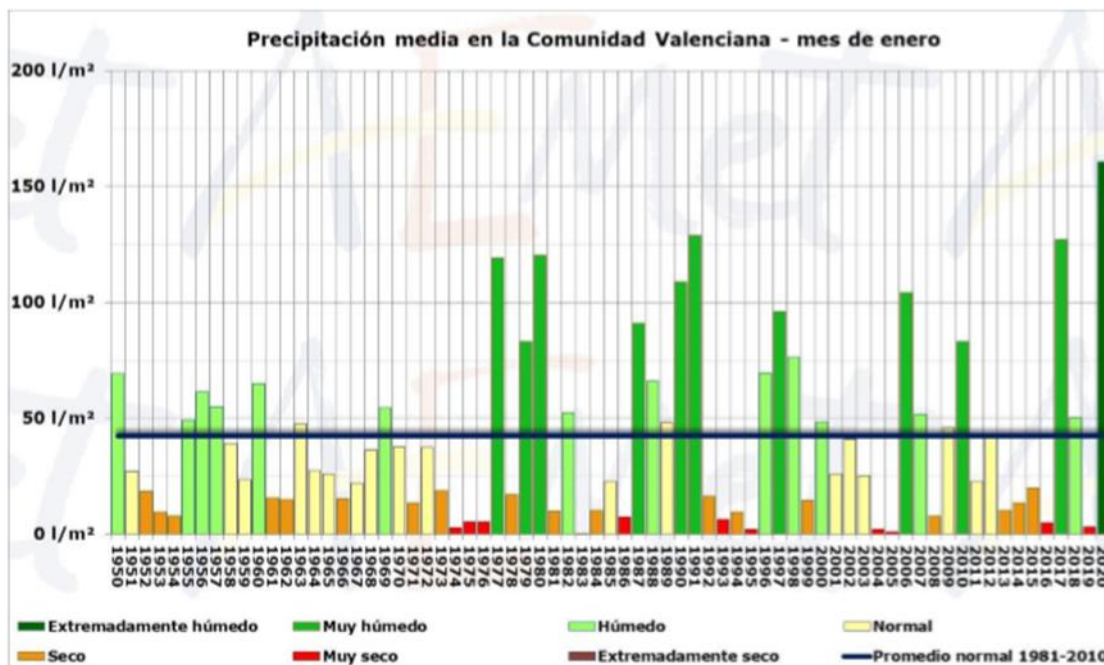

Figura 5. Precipitació mitjana a la Comunitat Valenciana per al mes de gener.

El balanç és similar en les tres províncies, ja que les tres han registrat una precipitació mitjana que és quasi quatre vegades la de la mitjana normal provincial. A les províncies de Castelló i València ha sigut el mes de gener més humit des d'almenys 1950, a la província d'Alacant, gener de 2017 va ser encara més humit que el de 2020.

Els valors més alts de precipitació acumulada es van registrar en observatoris de la zona de muntanya de la comarca de la Safor i del nord d'Alacant: l'Orxa, 548.0 l/m²; la Drova, 490.1; Agres, 469.5; Barx, 443.8. També en altres observatoris del sud de la província de València i del nord d'Alacant es van superar els 300 l/m².

En l'altre extrem, els valors més baixos de precipitació acumulada al gener es van registrar en localitats del sud d'Alacant: Alacant/Alacant, 37.0 l/m²; Almoradí, 38.4; Guardamar del Segura, 40.2.

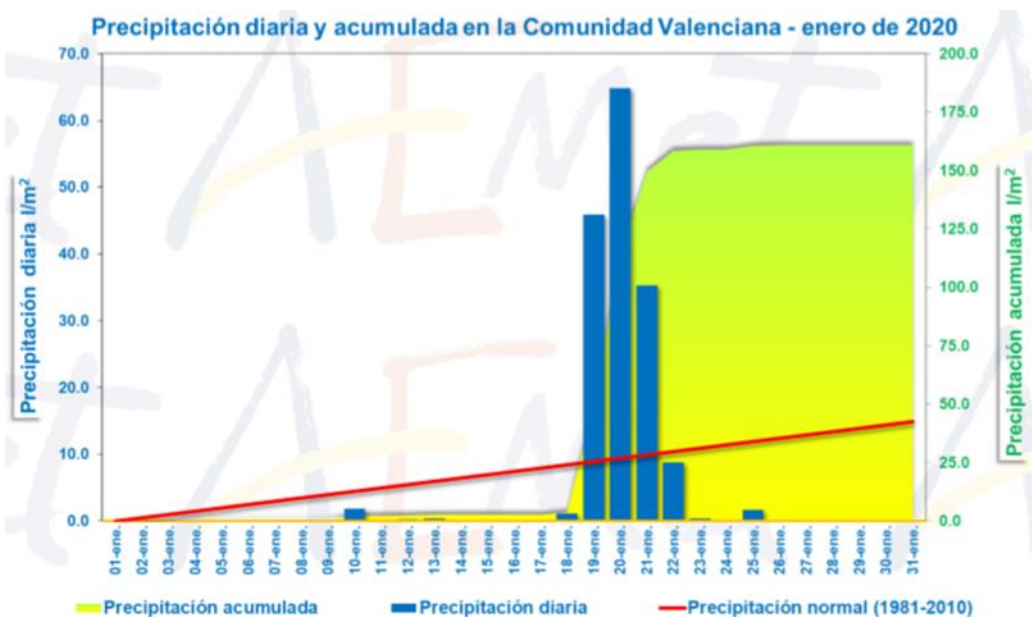

Figura 6. Precipitació diària i acumulada durant el mes de gener de 2020 a la Comunitat Valenciana.

En funció a la precipitació normal en cada punt, gener ha sigut **molt humit** en el 48% del territori i humit en el 3%, i en quasi la meitat del territori el mes ha sigut **extremadament humit**, el més humit de qualsevol dels mesos de gener del període de referència de 30 anys 1981-2010.

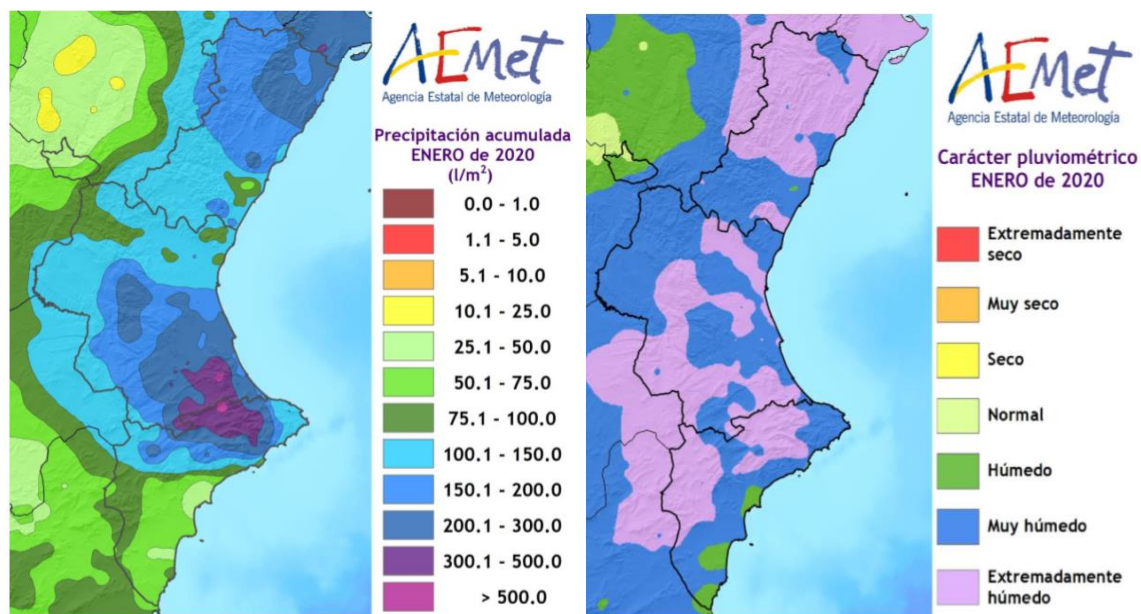

Figura 7. Precipitació acumulada i caràcter pluviomètric del mes de gener de 2020 a la Comunitat Valenciana.

Molts observatoris amb sèries llargues de dades han superat el registre màxim de precipitació acumulada al gener; per citar alguns, observatoris com Ontinyent, Villena, Xàtiva, Barx, Montserrat, Aras de los Olmos, Vilafranca, Morella, Vinaròs o Almenara, han registrat el mes de gener més humit de les seues respectives sèries.

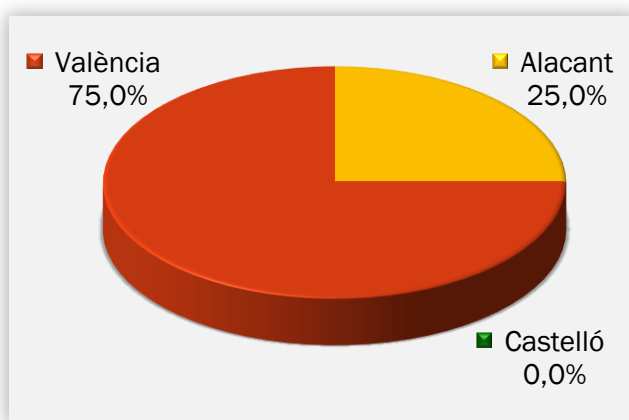
DADES ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

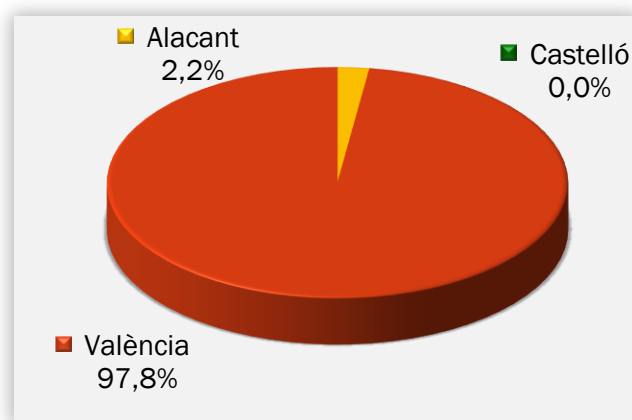
En la tabla 1 y en los gráficos 1 y 2 se realiza un desglose detallado del número de incendios y la superficie afectada acumulada en el año 2020 por provincias.

Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	1	0,00	0,02	0,02	0,00	0,02
Castelló	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
València	3	0,48	0,40	0,88	0,00	0,88
Total	4	0,48	0,42	0,90	0,00	0,90

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies
Acumulat des de gener de 2020

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge

La província més destacada quant al nombre d'incendis i superfície afectada és la de València, amb 3 incendis seguida d'Alacant amb un únic incendi. Quedant-se en 4 el nombre d'ignicions per a tota la Comunitat Valenciana en el període analitzat.

Quant a superfície afectada, el 97,8% correspon a la província de València, mentre que el 2,2% restant correspon a la província d'Alacant.

D'altra banda, destacar que durant el mes de gener a la província de Castelló no s'ha produït cap incendi forestal.

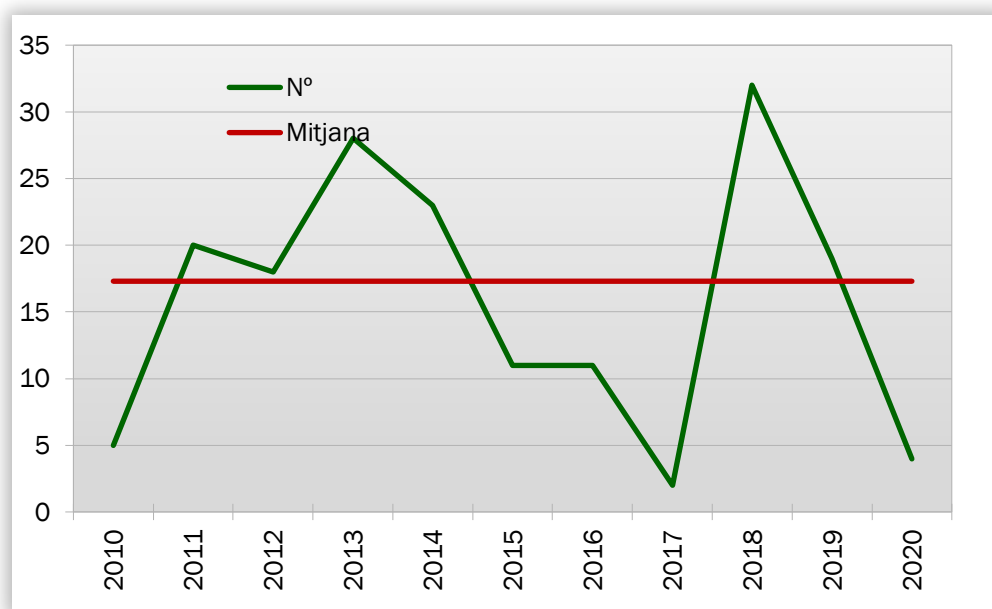
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 31 de gener per a l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2020 s'han produït 4 incendis, valor molt per davall de la mitjana (18 incendis), amb una superfície afectada de 0,90 ha, que també està davall de la mitjana (45,27 ha). 2017, va ser l'any dins de l'últim decenni amb menys incendis. Amb un total de 2, que llavors, van cremar una mica més d'una hectàrea. Seguit de l'any 2010 en el qual es van registrar un total de 5 incendis i una superfície de 18,66 ha.

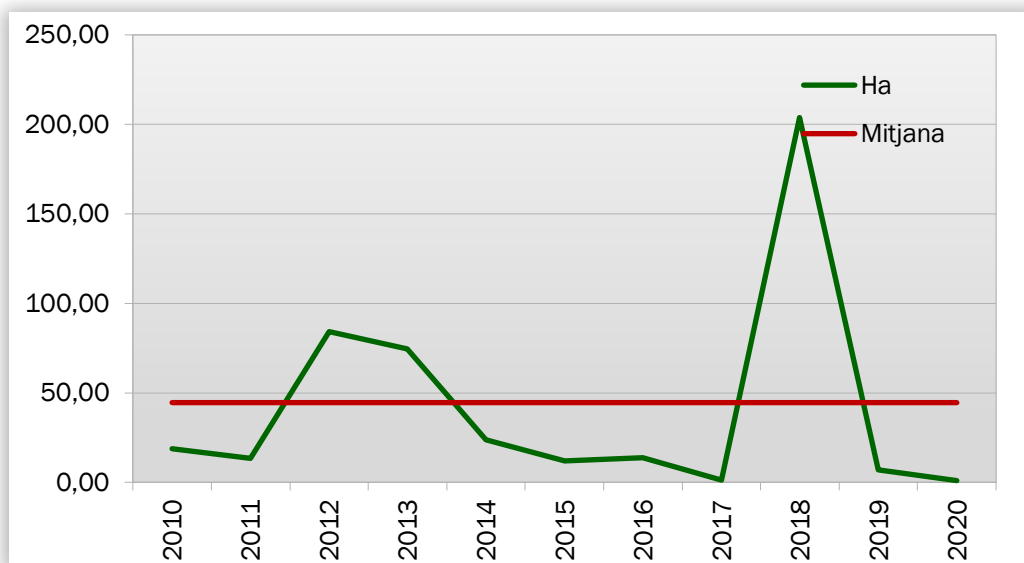
Any	Nº	Superfície
2010	5	18,66
2011	20	13,23
2012	18	84,31
2013	28	74,39
2014	23	23,71
2015	11	11,81
2016	11	13,87
2017	2	1,20
2018	32	203,80
2019	19	6,79
2020	4	0,90

Taula 2. Nombre i superfície acumulats en el mateix període analitzat

En els gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (gener) en l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà.

Gràfic 3: Evolució n° d'incendis en comparació amb el valor mitjà

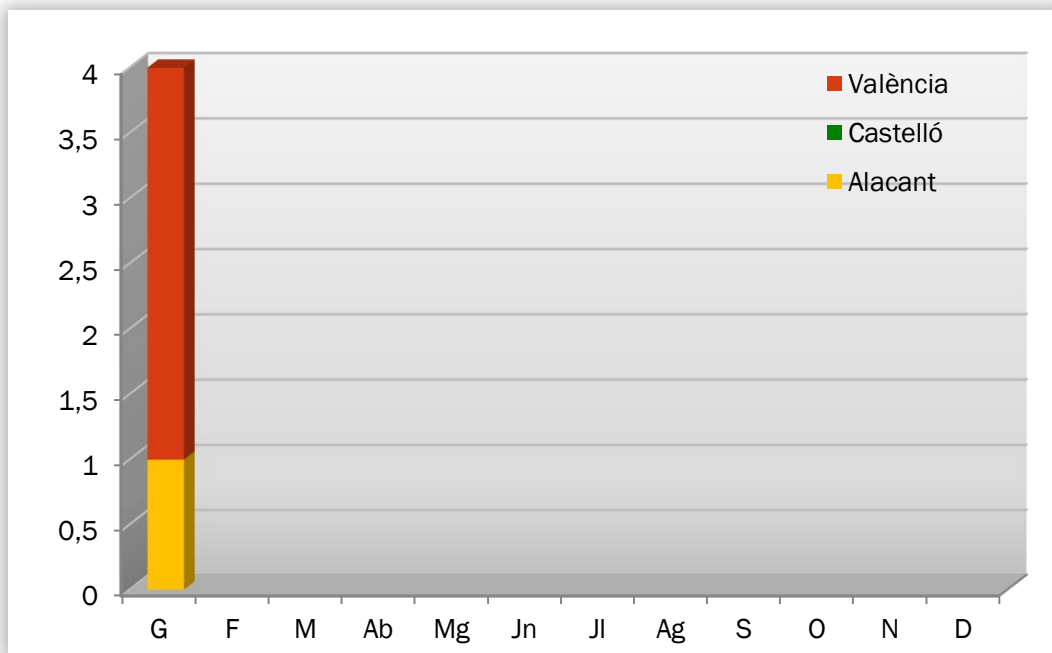
Gràfic 4: Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dos diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	1	0	3	4
Febrer	0	0	0	0
Març	0	0	0	0
Abril	0	0	0	0
Maig	0	0	0	0
Juny	0	0	0	0
Juliol	0	0	0	0
Agost	0	0	0	0
Setembre	0	0	0	0
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	1	0	3	4

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2020)

Gràfic 5: Nombre d'incendis per mesos i províncies

Durant el mes de gener s'han registrat 1 incendis a la província d'Alacant, cap en la de Castelló i 3 en la de València. Com ja s'ha comentat, el global està per davall dels valors mitjans.

Gràfic 6: Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

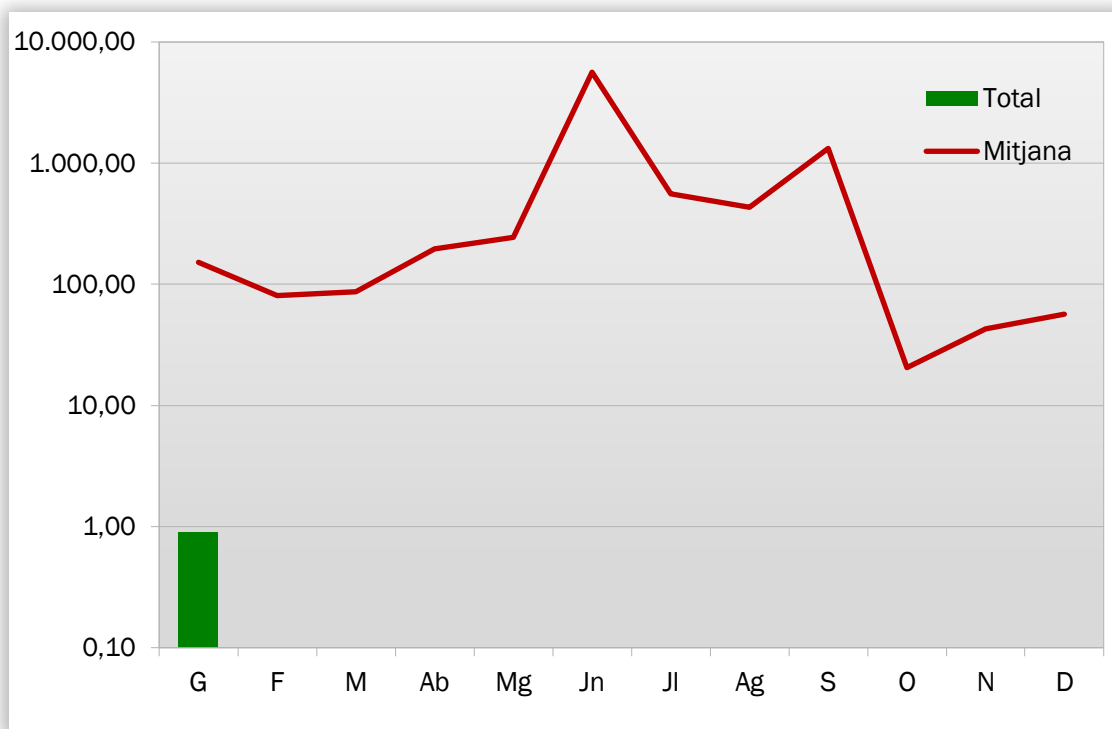
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	0,02	0,00	0,88	0,90
Febrer	0,00	0,00	0,00	0,00
Març	0,00	0,00	0,00	0,00
Abril	0,00	0,00	0,00	0,00
Maig	0,00	0,00	0,00	0,00
Juny	0,00	0,00	0,00	0,00
Juliol	0,00	0,00	0,00	0,00
Agost	0,00	0,00	0,00	0,00
Setembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00

Taula 4: Evolució mensual de la superfície afectada (2020)

Gràfic 7: Superfície afectada per mesos i províncies

Durant el mes de gener de 2020 s'han vist afectades per incendis 0,02 ha de terreny forestal a la província d'Alacant, i 0,88 en la de València. En conjunt, com ja s'ha comentat, aquesta superfície està molt per davall de la mitjana de l'últim decenni (45,27 ha).

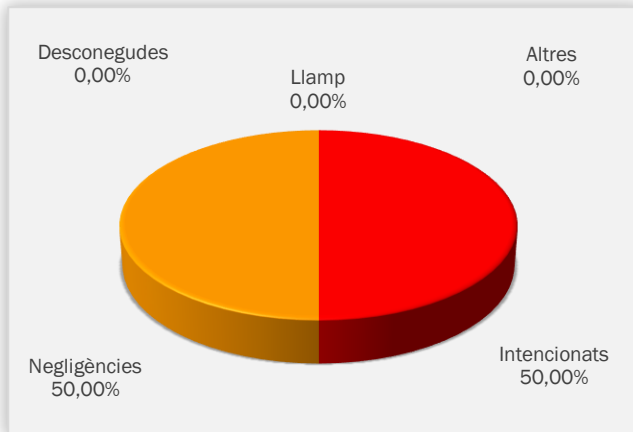

Gràfic 8: Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni

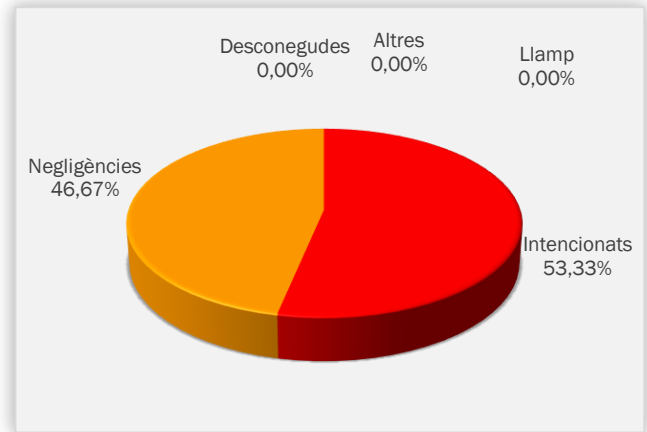
Així doncs, com podem observar, el mes de gener va ser un període relativament tranquil. En el qual les condicions meteorològiques, segurament van tindre molt de pes en la reducció del nombre d'incendis. En concret la borrasca "Gloria", que ha meitat de gener es va presentar en el nostre territori.

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en nombre i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana en el mes de gener, que en aquest cas lògicament coincideix també amb l'acumulat del 2020.

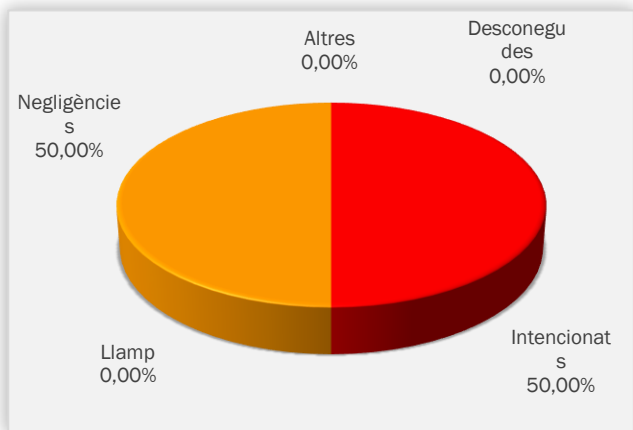

Gràfic 9: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Gener 2020

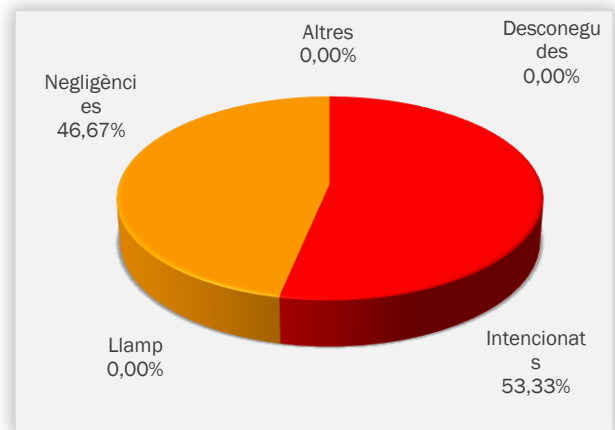

Gràfic 10: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Gener 2020

Al mes de gener s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 8 incendis per llamp, 13 intencionats, 5 per negligències, 4 per causes desconegudes o en investigació, i 1 per altres causes. Els incendis per llamp van afectar a un total de 0,03 ha, els intencionats van afectar 200,53 ha, els ocorreguts per negligències, a 0,07 ha, els de causes desconegudes o en investigació a 3,02 ha, i els de altres causes a 0,07 ha.

Gràfic 11: Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2020

Gràfic 12: Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2020

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Sup (ha)	Causa	Paratge	Província
19/01/2020	Villanueva de Castellón	0,10	1	Riu Albaida (camí de l'Assut)	València
10/01/2020	Alzira	0,38	1	Rio Júcar, Racó de Rosa	València
04/01/2020	Turís	0,40	2	La Sahor	València
02/01/2020	Orxeta	0,02	2	Casas de Antequera	Alacant

Codis de causes

- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda/Investigació
- (4) Altres

NOTICIES I DIVULGACIÓ

Entre l'ampli ventall d'objectius que té la Direcció General de Prevenció d'Incendis de la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, es posa en valor la divulgació del treball que es realitza des de Prevenció d'Incendis Forestals.

En aquest sentit i, en col·laboració amb la Conselleria d'Educació Cultura i Esport es va posar en marxa un procediment per a la petició de jornades tècniques a través de la pàgina web del SIGIF (Sistema Integrat de Gestió d'Incendis Forestals), mitjançant el qual els instituts dels diversos mòduls de formació professional relacionats amb el sector, poden sol·licitar les citades jornades tècniques.

Les jornades poden ser de dos tipus:

1. Xarrades tècniques. Els continguts del qual poden estar relacionats amb la prevenció d'incendis, amb el voluntariat, sobre el servei de vigilància o sobre les funcionalitats de la Unitat Tècnica.
2. Visites a recursos de prevenció, que poden sol·licitar-se com a complement a les anteriors, podent visitar unitats de vigilància, observatoris forestals o infraestructures de prevenció.

Des que es va posar en marxa aquest procediment, amb l'inici del curs escolar 2019-2020 i fins al mes de febrer, s'han atés a un total de 15 jornades tècniques, en les quals s'han visitat 9 observatoris forestals, 5 unitats de vigilància i/o unitats de biomassa i s'ha visitat i rebut xarrades sobre la Unitat Tècnica en 6 ocasions.

La mitjana d'alumnes rebuts en aquestes jornades tècniques és de 20 alumnes/jornades, la qual cosa suposa un total de 300 alumnes que han sigut formats en conceptes de Prevenció, Vigilància i anàlisi d'incendis forestals.

En el desenvolupament d'aquestes jornades, intervenen tots els estaments del Servei de Vigilància Preventiva contra incendis forestals de VAERSA, des de vigilants d'unitats i observatoris, coordinadors i encarregats de zona, a tècnics provincials i de la Unitat Tècnica, traslladant cadascun d'ells la seua visió i experiència professional en la Vigilància d'incendis.

Aquest tipus de jornades es poden sol·licitar en el següent enllaç:

<http://www.prevencionincendios.gva.es/PeticionJornadasTecnicas>